

שבת פרשת פינחס

י"ז תמוז תשפ"ב

גיליון מס' 26
מומלץ להדפיס את העלון לקראת שבת

ראש הישיבה

נקודה מתוך "לחיות עם פרשת השבוע"

הקב"ה רוצה שנגיש בחסרון המנהיגות. כאשר מבינים עד כמה חסר המנהיג, הרי שכשהוא מגיע - יודעים שזו המנהיגות האמיתית והראויה.

כאשר המלך כועס על הצאן, הוא בעצם כועס גם על הרועה. "העסק לא עובד כמו שצריך...". כשהמלך מחזיר את הצאן, הוא רוצה לתת להם את ההרגשה של "כצאן אשר אין להם רועה". כשיבוא הרועה - הם ידעו להעריך את תפקידו, להקשיב לו ולתת לרועה להוביל את הצאן.

אנו בשיאו של התהליך. הצאן מכונסות. קיבוץ הגלויות בעיצומו, והוא עתיד להתגבר יותר בע"ה. הדיר נבנית. לאחרונה אני נמצא הרבה בחוץ, ואני כל הזמן שומע את הלמות הדחפורים הבונים שכונה חדשה בארץ ישראל. אבל הרועה חסר. הפוליטיקה, כדרכה, נשארת ברמה הקטנונית. אנו צריכים לחפש את המנהיגות במקום אחר. אנו רוצים מנהיג שיהיה מסור לעם ישראל לא פחות מדוד המלך. שיבוא מתוך צדקות וישרות, שיוכל להגיד "אחרי", ואנו נלך אחריו בשמחה. ככל שנשתוקק ונבקש יותר - זה יתקרב יותר. אנו צריכים "להזכיר" - מה עם הרועה? אנו רוצים שהקב"ה יחזיר את הרועה, את משיח צדקנו במהרה בימינו.

מתוך השיעור שהועבר ב-ט"ז תמוז תש"פ
השיעור המלא נמצא באתר הישיבה.

"ולא תהיה עדת ה' כצאן אשר אין להם רועה" (במדבר כז, יז). הביטוי הזה מזכיר את דברי המדרש בתהלים, הדורש את הסמיכות של סיום פרק ס"ט (ל"ו-ל"ז), ותחילת פרק ע' (א'): "פי א' - להים יושיע ציון ויבנה ערי יהודה וישבו שם וירשוה. וזרע עבדיו ינחלוה ואהבי שמו ישכנו בה. למנצח לך לך להזכיר".

דרשו חכמים (מדרש תהלים, ע'): "ולמה היה דוד דומה, למלך שהיה לו צאן וכעס עליה, סר את הצאן, ומתיר את הדיר, והוציא את הרועה. אחר זמן כנס את הצאן, ובנה את הדיר, ולרועה לא הזכיר. אמר הרועה: הרי הצאן מכונסות, והדיר בנויה, ואני איני נזכר. כך אמר דוד למעלה מן הפרשה: 'כי א-להים יושיע ציון ויבנה ערי יהודה' - הרי הדיר בנויה, וישבו שם וירשוה זרע עבדיו ינחלוה ואהבי שמו ישכנו בה' - הרי הצאן מכונסות, אמר הרועה: ואני איני נזכר, לך: 'למנצח לדוד להזכיר'".

יש שלושה מרכיבים - הצאן, הדיר והרועה. כאשר המלך משלח את הצאן, ממילא הוא מתיר את הדיר ושולח את הרועה, שהרי אין בהם צורך. כשהוא מחזיר את הצאן - הוא בונה את הדיר, ומשום מה איננו מחזיר את הרועה. מדוע המלך איננו מחזיר את הרועה? ומדוע הקב"ה איננו מביא לעם ישראל את הרועה - משיח בן דוד?

ראש הישיבה

פניני הדף היומי | פתיחה למסכת כתובות

כפתיחה למסכת כתובות נתבונן מעט בעניינה של הכתובה. נחלקו חכמים בגמרא האם כתובה היא דאורייתא או דרבנן. לדעה שכתובה דרבנן, הסיבה שתיקנו חכמים כתובה היא: "שלא תהא קלה בעיני להוציאה". הכתובה מביטה אל העתיד, ובאה לבנות את חיי הנישואין בצורה טובה. האיש איננו "משלם מחיר" על הנישואין. האשה, לעומת זאת, משנה את מעמדה, ועוברת הריונות ולידות. עלול האיש להתייחס בקלות ראש לך, ולכן תיקנו לו כתובה, כדי שילמד להתייחס ברצינות לאשתו ולחיי הנישואין.

לדעה שכתובה דאורייתא, מהווה הכתובה "מוהר בתולים". הכתובה מתבוננת אל העבר, ומנציחה בכתב את שלמותה של האשה קודם הנישואין. גם אחר שנות נישואין רבות, עדיין "כתובתה מאתיים".

ומעשה באדם אחד ממוצא אשכנזי, שנשא אשה ממוצא תימני. הוא שאל את הרב באיזה נוסח לכתוב את הכתובה, בנוסח אשכנזי או תימני? ענה לו הרב: אם הכתובה היא שטר התחייבות גרידא של הבעל, אין זה משנה כלל מהו הנוסח. יכול אדם להתחייב בכל נוסח שהוא רוצה. אבל אם אתה מבין שהכתובה נועדה לאשה, להנציח את שלמותה קודם נישואיה - אז הכתובה היא עבור האשה, ולכן היא צריכה להיכתב בנוסח של האשה.

להרחבה: <https://yesmalot.co.il/6701/>

פינת הילדים

חשינות חיפוש כפרסה וברשי"

(לאחר מציאת המושג בקשו בשולחן שבת מאבאמא להרחיב על המושג שמצאתם)

חוצים כלומר הכא...

3. מדוע הציווי על קרבן התמיד מגיע דוקא אחרי מינוי יהושע?

2. מה היה חטאו של צלפחד?

1. מי היה סבא של פינחס ומדוע הוא מוזכר?

"וראה את הארץ, וראית אותה".

שהראהו ה' ראייה ניסית, מה שאין כח בשיעור עין טבעית לראות באור השמש, זולת באור הגנוז (אור החיים הקדוש, במדבר כז, יג)

"כמה צריך האדם הרוחני להתגבר על עצמו, שלא יתירא מדמויו, ולא יתירא ג"כ לפתח את דמיונו בעושר גדול, כדי שיחיה בסיס וכסא הגון לאור השכל העליון, שאיננו בקרבו את יסוד התפארת של חיי האמת". (הרב קוק זצ"ל, שמונה קביעים ג, נב)

השבוע התקיים בשיבה ערב מאל"ה (מה אומרת לי הסוגיה). תוכנית מאל"ה מתקיימת לשיעור ד' בזמן קיץ, ומטרתה לאפשר העמקה לרובד נוסף של לימוד העיון. בתוכנית שני מישורים: הראשון, מידי שבוע ישנה סדנא עם רבני השיעור, הרב מאיר בזק והרב יהושע ויצן, שעוסקת ביצירת מקום שמאפשר לתלמידים להתחבר לסוגיה מתוך חוויית החיים שלהם, הגמרא בסדנאות מקבלת נופך של אותנטיות והתפעלות.

אמנות הגמרא

אחת הסדנאות לדוגמא עסקה בהנהגה של ר' נחמן, להפוך תורות לתפילות, ניסינו כל אחד כפי חווייתו לדלות מדפי הגמרא הכתובים - תפילה. התפילות שכתבנו, הפיחו בסוגיה חיים. מישור שני שבו התכנית פועלת הוא ערב אמנות. ערב חד פעמי שבמהלכו, ולקראתו, ניתן מקום לחוויית הלימוד ככיוון אמנותי. ניסיון לברר רעיון מתוך הסוגיות שנלמדו השנה ולממשו במציאות ע"י שימוש באמנות על שלל גווניה. את הערב זכיתי להוביל, ואשמח לספר לכם את שהיה בכמה מילים.

באמנות אין הגדרות, מה שמצד אחד יכול לסכן את נדידת המחשבות לשם, אך מצד שני, עם הכוונה מסודרת הדמיון מאפשר לפרוח בעולמה של תורה. למולל את הרגשות שצפים במהלך הלימוד ליצירה.

יתרה מזו, החופש שבאמנות מאפשר מגוון רחב מאוד של התבטאויות. וברובד הפרטי של היוצרים, יש מעין "ביתיות" בתהליך היצירה. בשונה מהסדנאות, הערב איפשר לכל אחד להביא את עצמו לבמה בצורה יותר מדויקת ואישית.

זה התחיל לפני שבועות בודדים, התלמידים הצטיידו בכלים מכלים שונים ליצוק לתוכם את האור הייחודי של כל אחד. היו שרצו לצייר, והיו שרצו רישום בפחם. היו שהתעניינו בפיסול, והיו שהגו רעיונם בצבעי מים. נוסף על אלו, הצטרפו הכותבים. כל כתיבה הייתה אינטימית מחברתה, וכולן ניחנו בטוב טעם והגות אישית; שירה, פואטרי סלאם, סיפור מחורז, חמשיר פרנסי, רעיון משוכתב ועוד. וכמובן, איך אפשר בלי קצת מוזיקה. כל העולה על רוחה של הנפש המבקשת ליצור חוויה רוחנית מומן באופן מלא על ידי השיבה, וזה המקום לומר תודה.

תהליך בחירת חומר הגלם והבאת הרעיון לידי ביטוי פיזי, היה לא פשוט ליוצרים, שביקשו ללא יוצא מן הכלל, לא להתפשר. לחפש

את הציור שמבטא את סוגיית הגמרא באמת. בשביל לכוון את הרצון לגבוה, נעזרו היוצרים ב'שהייה בסוגיה', התייעצות עם חברים ועם רבני השיבה וחיפוש אחר הערך ש'הדליק' אותם במסכת.

התערוכה

באופן אישי נחשפתי לתהליך היצירה של כולם, ואכן היה תהליך. מיילוד הגיג ועד ליצירה מפוארת, עברנו יחד, וכל אחד לחוד, תהליך של הקדשה. המפגש עם החול אינו חדש לנו, אך השימוש בו מתוך עולם של קודש, היה חדש עבור כולנו. ומפגש שכזה מאפשר לשהות בחול בגישה נוחה, 'לכתחילאית' וכנה.

להכנות לקראת הערב העמדנו תערוכה מחוננת של היצירות. על מספר שולחנות בודדים מצאו את עצמן יצירות שונות, מקוריות ומגוונות יחד, רמת האותנטיות של היצירות עוררה השתאות. הערב היה מחולק לארבעה חלקים עיקריים: הצגת הקטעים, הבעה אישית, הצגה נוספת ואסיף. בהצגה הראשונה עלו אחד אחר השני היוצרים והציגו את יצירתם, הציירים הסבירו כיצד הגיעו ליצירה ומה בגמרא העלה בהם את המחשבה, כותבי השירה הקריאו שירתם, וכן על זה הדרך. ועם הזמן, התמלא החדר בדיבורים של הקודש שבחול, שבעצם כבר לא נראה כל כך חולי.

בחלק בשני, לאור היצירות שהוצגו ובכלל בצל מסכת שבת הנלמדת בשיבה, יצאנו ליצור בעצמנו, ארבעה שולחנות הקיפו את היושבים ועל כל אחד מהם היה את הנדרש ליצירה בתחומו - שולחן כתיבה, שולחן ציור, שולחן פיסול ושולחן ביטוי חופשי, שם נחה גיטרה לצד קחון, דפדפת לצד עיפרון, זאת כדי לאפשר יצירה חופשית וכנה של החבורה.

בחלק השלישי של הערב, עלו בשנית לבמה אלו שיצרו כעת, להציג את יצירותיהם המתחדשות. הרמי"ם שהתגלו כאמנותיים במיוחד, הקדישו את החלק השני של הערב לתכנון הצגה המביימת את קדושתה של השבת.

בחלק האחרון - האסיף, אספנו יחד את שהתרחש הערב, מה למדנו ומה אנו רוצים לקחת איתנו הלאה להמשך הדרך. הערב כולו התאפיין בשיתופיות וחברות, מהתמיכה הציבורית להפקת הערב, דרך הקשבה והכלה של דברי היוצרים ועד לסידור וניקיון בסוף הערב. אשרינו שזכינו בשיעור כזה. תערוכת היצירות נותרה בשיבה זמן מה לאחר האירוע.

לוגו הערב

מאזני הזמן | רועי וינטר ורואי דויד

יצירות מתחדשות

אלעד קרנץ

צבי הרשקופ

כל שהוא | נחמיה וקשי

ידו של אדם חשובה לו כד' על ד' מרדכי שטראוס

ביצית אפר חאבל לכס | שלו צברי

